

Beste lezer,

De website van Studiekringen50plus wordt vernieuwd en in het verlengde daarvan krijgt ook de nieuwsbrief een andere gedaante. We hopen dat de volgende editie in de nieuwe vorm zal verschijnen.

Inhoudelijk is de nieuwsbrief al veranderd. Zoals eerder gemeld beperkt de nieuwsbrief zich voortaan tot mededelingen, nieuws en achtergronden uit eigen kring en nabije omgeving.

In deze nieuwsbrief belichten we enkele onderwerpen uit het jaarplan en de begroting 2026. Dementie is een thema dat sterk in de belangstelling staat van Studiekringen50plus. Daarom gingen we naar een gespreksgroep voor mannen met geheugenproblemen.

Begroting 2026

Verantwoording financieel beleid

De oproep aan studiekringdeelnemers voor een vrijwillige bijdrage van 10 euro aan Studiekringen50plus heeft 5500 euro opgeleverd. Dat is vooralsnog een tussenstand, nog steeds druppelen er bijdragen binnen. Bovendien hebben enkele kringen laten weten dat ze geld overmaken na ontvangst van de begroting voor 2026. Die is samen met het jaarplan eind vorige maand verstuurd aan de contactpersonen.

Het Platform ondersteunt bestaande kringen en promoot en begeleidt de oprichting van nieuwe kringen. De kosten die daarmee zijn gemoeid werden in het verleden betaald uit enkele subsidies, maar daar komt Studiekringen50plus in 2026 niet meer voor in aanmerking.

Studiekringen50plus is een vrijwilligersorganisatie die de kosten zo laag mogelijk houdt. Platformleden krijgen geen financiële vergoeding voor hun inzet. Grote kostenposten zijn de regiodagen en vergoedingen voor reizen en vergaderingen. Reguliere platformvergaderingen worden overigens online gedaan met heel beperkte kosten. Drie tot vier keer per jaar komt het Platform fysiek bijeen.

Ondanks de binnengekomen vrijwillige bijdragen vertoont de begroting een nadelig saldo van 2.000 euro. Dat betekent dat de organisatie dit jaar inteert op het eigen vermogen van 10.000 euro. Daarom staat nu al vast dat aan kringdeelnemers eind dit jaar opnieuw een vrijwillige bijdrage wordt gevraagd.

Groeiambitie Platform

In 2026 tenminste 25 nieuwe kringen

De groei in het aantal kringen krijgt wat het Platform Studiekringen50plus dit jaar een vervolg met een verdere uitbreiding. In het jaarplan voor 2026 spreekt het Platform de ambitie uit om er tenminste 25 kringen bij te krijgen. Het jaarplan is eind vorige maand naar de contactpersonen van de kringen verzonden.

Nadat het aantal kringen na de coronapandemie tot onder de honderd was gedaald, staat de teller nu op ruim 150. Om er dit jaar 25 bij te krijgen, wil het Platform de samenwerking versterken met de bibliotheken en de provinciale bibliotheekorganisaties. Daarnaast streeft het Platform naar een intensievere samenwerking met ouderenorganisaties zoals KBO/Senioren Netwerk Nederland.

Een andere weg die het Platform wil bewandelen is het opzetten van kringen met hulp van bestaande studiekringen. In de regionale klankbordbijeenkomsten van vorig jaar bleek bereidheid bij studiekringen om hieraan mee te werken.

De verdeling van studiekringen over de provincies is niet gelijk. Provincies met de meeste kringen zijn Gelderland (36), Overijssel (26) en na een recente groeispurt volgt Noord-Brabant als derde met 24 kringen. Het noorden is bijna een witte vlek; Groningen, Friesland en Drenthe tellen elk slechts één studiekring. Het Platform wil in overleg met de bibliotheken in deze provincies onderzoeken hoe het aantal kringen hier kan worden uitgebreid.

Ook dit jaar weer regiodagen

Platform: contact met kringen belangrijk

In het jaarplan 2026 benadrukt het Platform Studiekringen50plus het belang van contacten met en tussen de kringen. Daarom worden ook dit jaar weer regiodagen gehouden. Regiodagen zijn bijeenkomsten met een of twee vertegenwoordigers uit de kringen in de betreffende regio.

In het ochtenddeel ligt de nadruk op uitwisseling van ervaringen tussen de studiekringen en tussen de studiekringen en het Platform. In het middagprogramma wordt een onderwerp uitgelicht. Het onderwerp voor dit jaar moet nog vastgesteld worden.

Het gaat om zes bijeenkomsten, drie in het voorjaar en drie in het najaar. In het jaarplan 2026 noemt het Platform het contact met de kringen heel belangrijk. “Veel studiekringen waarderen dit ook, evenals contact en uitwisseling met andere kringen.”

Ook buiten de regiodagen om is het Platform waar nodig en gewenst beschikbaar voor advies en ondersteuning aan afzonderlijke kringen.

In het contact met de kringen speelt de website een onmisbare rol. De huidige website voldoet niet meer aan de eisen en wordt daarom gemoderniseerd. Het Platform hoopt dat de vernieuwde website binnenkort online gaat. De vormgeving van de nieuwsbrief wordt daarop afgestemd.

Gespreksgroep mannen met dementie

'Gesprek naar het hier en nu halen'

door Evert Kooij

Piet staat op om naar huis te gaan. "Het was gezellig, maar ik moet nu weg, mijn zoon komt me ophalen." Om eraan toe te voegen: "Dát weet ik nog wel". Helaas weet Piet veel niet meer, zijn geheugen laat hem in toenemende mate in de steek.

Van alles en nog wat is over tafel gekomen

Het afgelopen uur heeft Piet (niet zijn echte naam) met lotgenoten over van alles en nog wat gepraat. Eens in de twee weken komen ze bij elkaar in de bibliotheek in Wierden (Overijssel). Dat is ook de plek waar de plaatselijke Studiekring50plus zijn bijeenkomsten heeft, maar voor Piet en drie anderen die ook (beginnende) geheugenproblemen hebben, is dat inmiddels te hoog gegrepen.

"Vergeetachtigheid is een vereiste om hierbij te mogen zijn", grapt Marcel (ook niet zijn echte naam). Op het eerste gehoor lijken de geheugenstoornissen mee te vallen. Een uur lang gaat van alles over tafel, van de knikkertijd in de jeugd jaren tot de vroegere veemarkten, huisdieren, paasvuren en carbidschieten. Ook actuele zaken worden besproken, zoals de explosie in Utrecht de dag ervoor, de kabinetsformatie en het Amerika van Trump.

Er vallen geen stiltes en de drie mannen (er is één afwezige) wekken de indruk dat ze goed op de hoogte zijn wat er in hun omgeving en in de wereld aan de hand is. Maar zo is het niet, zegt Henriëtte Abbink die er bijzit namens Dementievriendelijk Wierden. De eerdergenoemde Piet moet doorgaans nogal naar woorden zoeken. “Maar hier gaat het beter omdat hij in deze groep op zijn gemak is.”

Er is geen agenda, maar zo spontaan als het lijkt gaat het ook weer niet, zegt Lawrence Vrugteman die er als casemanager Dementie eveneens bij aanwezig is. Hij en Henriëtte brengen actuele thema's in om te voorkomen dat alleen over vroeger wordt gesproken. Lawrence: “Wij proberen het gesprek naar het hier en nu te halen”. Henriëtte: “Wij bieden kapstokjes aan.”

Bij Marcel heeft dat effect. Hij is blij dat hij er even uit is. “Het is hier gezellig en thuis weet je niet meer waar je het over moet hebben.” Hij is zich ervan bewust dat zijn kortetermijngeheugen het geregeld laat afweten. “Je moet mij niet vragen wat er in de krant staat, maar hier komt het weer terug.”

Henriëtte Abbink en Lawrence Vrugteman: vrouwen hebben vaak meer om handen dan mannen

Henriëtte benadrukt het belang van het groepsgeprek. “Eén-op-één gesprekken zijn best lastig als je dementie hebt. Dan moet je meteen reageren als de ander iets zegt of vraagt en dat hoeft hier niet.”

De groep bestaat tweeëneenhalf jaar. De samenstelling is niet dezelfde als in het begin. “Er is verloop door de dood”, zegt Henriëtte. Het is geen toeval dat het clubje uit alleen mannen bestaat. “Daar hebben we bewust voor gekozen. Mannen met dementie raken vaker dan vrouwen hun hobby’s kwijt. Vrouwen hebben vaak meer om handen.”

De vier mannen zijn allen hoog opgeleid hetgeen evenmin toeval is. Het is zelfs de doelgroep. Lawrence: “Dit is een categorie die nergens anders terecht kan. De dagopvang heeft mensen met dementie met een hoog opleidingsniveau niet genoeg te bieden.” Het omgekeerde is ook waar: “We hebben hier een man gehad met een minder hoge opleiding die het na één keer liet afweten met het excuus dat zijn gehoorapparaat het niet deed. Daarom houden we het nu bij deze doelgroep.”

Opvallend is dat de mannen in het uur durende gesprek niet in herhaling vervallen. Maar ook hier bedriegt de schijn, Henriëtte en Lawrence hebben deze ochtend weinig nieuws gehoord. “De meeste verhalen zijn al een keer verteld.”

Dementievriendelijke gemeenten zijn een initiatief van Alzheimer Nederland. Doel is stimuleren en faciliteren van bewoners, bedrijven en organisaties zich in te zetten voor een omgeving waarin mensen met geheugenverlies zo lang mogelijk aan de samenleving kunnen deelnemen. Nederland telt 88 gemeenten met het predicaat Dementievriendelijk.